

Vnútorný predpis pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek

Názov a sídlo organizácie	Obec Žehra
Poradové číslo vnútorného predpisu	1/2023
Vypracoval	Mgr. Tatiana Brandoburová
Schválil	Marián Kandrač
Dátum vyhotovenia vnútorného predpisu	12.04.2023
Účinnosť vnútorného predpisu od	13.04.2023
Ruší sa vnútorný predpis	číslo: zo dňa:
Prílohy	

Vnútorný predpis je vypracovaný v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, v zmysle opatrenia MF SR z 8. augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, uverejneného pod č. MF/16786/2007-31 (ďalej len „Postupy účtovania“) v znení neskorších predpisov a v zmysle Metodického usmernenia MF SR k uzatvoreniu účtovníctva za účtovné obdobie roku 2014 pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obce, vyššie územné celky a štátne fondy zo dňa 15. 12. 2014.

Článok 1

Všeobecné postupy účtovania opravných položiek

1. Opravné položky sa tvoria v súlade s § 26 zákona o účtovníctve. Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo prechodné zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.
2. Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ľarchu nákladov, napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní, mimoriadny odpis dlhodobého majetku.
3. Opravné položky sa vytvárajú k:
 - a) dlhodobému majetku,
 - b) zásobám,
 - c) pohľadávkam,
 - d) finančnému majetku.
4. Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia (hodnota o viac ako eur) ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru. Opravné položky pri neodpisovanom dlhodobom majetku sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia (hodnota o viac ako eur) ako jeho ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.
5. Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku sa vytvárajú, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu.

6. Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad ak sa pri inventarizácii zistí, že čistá realizačná hodnota zásob je nižšia, než je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru a zníženie ocenenia predstavuje pre obec významné riziko.
7. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie.
8. Tvorba opravnej položky sa účtuje na ťarchu nákladov v prospech príslušného účtu opravných položiek.
9. Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov, ak toto opatrenie neustanovuje inak, a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.
10. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba opravnej položky alebo sa upraví jej výška, napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.
11. Opravné položky nemajú aktívny zostatok.

Článok 2

Tvorba opravných položiek k jednotlivým druhom majetku

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Opravné položky tvorené k poškodenému, nevyužívanému majetku budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry dlhodobého majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry dlhodobého majetku identifikovať poškodený, nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch.

Opravné položky sa tvoria k nehmuteľnému majetku, k majetku zaúčtovanému na účtoch obstarania dlhodobého majetku, k hmotnému majetku, k nehmotnému majetku, k finančnému majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci inventúry identifikovať nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch a zaznamenať rozhodnutie vedenia organizácie o ďalšom využívaní majetku.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

2. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

- a) **zákonné** – vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. v rámci podnikateľskej činnosti,

- b) **ostatné** – vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva v rámci hlavnej činnosti.

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade:

- pochybných pohľadávok – t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené, a pri
- sporných pohľadávkach – t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,
- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o dani z príjmov,
- dlžníkom nezaplatenej alebo neuznanej časti pohľadávky.

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31. 12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolností – odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,
- b) pohľadávky, pri ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu alebo exekútora,
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,
- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie,
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu,
- h) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obci neuhradil,
- i) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventúrnom súpise k účtu 391 – Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

3. Opravné položky k zásobám

Opravné položky tvorené k poškodeným, nevyužívaným zásobám budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry zásob. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry zásob identifikovať poškodené, nevyužívané zásoby a zachytiť ich v inventúrnych súpisoch a v inventarizačných zápisoch.

Článok 3 Výška opravných položiek

1. Opravné položky k dlhodobému majetku

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

- a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľností za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnemu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) nezaradenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie účtovnej jednotky, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako napr. jedno (dve...) účtovné obdobie (do účtovného obdobia sa započítava aj kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k účtu 041, 042 skúma) a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku,
- c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo dlhodobého nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve,
- d) nevyužitelnosť dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému hmotnému majetku, k dlhodobému nehmotnému majetku, k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku a k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku sa posudzuje individuálne podľa nevyužitelnosti majetku. Nevyužitelnosť dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sa určuje v %.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému finančnému majetku sa posudzuje individuálne na základe predložených výsledkov hospodárenia (výkaz ziskov a strát, súvaha, poznámky) jednotlivých obchodných spoločností.

2. Opravné položky k pohľadávkam

a) Záonné OP k pohľadávkam v rámci podnikateľskej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

360 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 20 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
720 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
1 080 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

Neplatí to pre pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo pre pohľadávku, ktorú možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi.

b) Ostatné OP k pohľadávkam v rámci hlavnej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako

12 mesiacov	najviac do výšky 25 % menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
24 mesiacov	najviac do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
36 mesiacov	najviac do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v 100 % výške menovitej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý:

- vstúpil do likvidácie,
- je v konkurznom konaní,
- je v reštrukturalizačnom konaní, alebo
- ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

3. Opravné položky k zásobám

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

- a) žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu napr. posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- b) zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom dizajnu alebo jeho fyzickej zastaralosti,
- c) nízky obrat zásob,
- d) zníženie hodnoty majetkových zložiek po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napríklad strata z predaja majetku).

Článok 4 Účtovanie opravných položiek

09 – Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
1.	Tvorba OP k DHM	100	558	092
2.	Tvorba OP k nedokončenému DHM	100	558	094
3.	Tvorba OP k DFM	100	559	096
4.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DHM	100	092	658
5.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokon. DHM	100	094	658
6.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DFM	100	096	659
	a iné			

19 – Opravné položky k zásobám

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
1.	Tvorba OP k materiálu	400	558	191
2.	Zníženie alebo zrušenie OP k materiálu	400	191	658
3.	Odúčtovanie OP k zásobám v prípade, ak nespĺňajú podmienky podľa čl. 3 ods. 3 tejto smernice	400	191	428

39 – Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
	Podnikateľská činnosť			
1.	Tvorba zákonnej OP k pohľadávkam			
	a) voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní podľa § 20 ods. 10 ZDP	1 500	557	391 AÚ
	b) nepremľčaným, pri ktorých je riziko, že ich dlžník nezaplatí, a ak pohľadávky pri ich vzniku boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov (§ 20 ods. 14 a § 52 ods. 18 ZDP)	500	557	391 AÚ
	Hlavná činnosť			
1.	Tvorba ostatných OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP	300	558	391 AÚ
2.	Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľadávkam			
	a) zákonných opravných položiek	200	391 AÚ	657
	b) ostatných opravných položiek	300	391 AÚ	658

Vytvorené opravné položky, ktoré nespĺňajú podmienky na tvorbu opravných položiek podľa tohto vnútorného predpisu sa k 31. 12. 2014 odúčtovali súvzťažne s účtom 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Článok 5
Záverečné ustanovenia

1. Tento predpis je súčasťou vnútorného kontrolného systému obce Žehra a podlieha aktualizácii podľa potrieb účtovnej jednotky.
2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci organizácie.